

Můj drahý Tasemníku,

samozřejmě jsem si všiml, že v evropské válce (v tom, čemu ti lidé naivně říkají „světová válka!“) nastalo období klidu, a nepřekvapuje mě, že se uklidnil i pacient. Máme ho v tom podporovat, nebo by si měl stále dělat starosti? Trýznivý strach i hloupá důvěra jsou velice žádoucí duševní stavy. Máme-li volit správně, musíme se nejprve zamyslet nad závažnými problémy.

Lidé žijí v čase, ale Nepřítel jim za cíl určil věčnost. Myslím, že si tedy přeje, aby věnovali pozornost hlavně dvěma věcem: věčnosti a tomu časovému úseku, který nazývají Přítomností. Vždyť Přítomnost je ten bod, ve kterém splývá čas s věčností. Lidé vnímají přítomný okamžik (a jedině ten přítomný okamžik) podobně, jako Nepřítel vnímá celou skutečnost; jen v tomto okamžiku se jim nabízí svoboda a realita. Nepřítel by si tedy přál, aby se nepřetržitě zabývali buď věčností (což znamená zabývat se Jím samotným), nebo Přítomností; aby hloubali o svém věčném spojení s Ním nebo o odloučení od Něho, nebo se řídili hlasem svědomí, který právě slyší; aby snášeli nynější utrpení, přijímali nynější milost a děkovali za radost, které se jim právě dostalo.

A my je musíme oddělit od věčnosti i od Přítomnosti. Proto také někdy člověka (třeba nějakou vdovu nebo učence) svádíme k životu v Minulosti. To ale má jen omezenou cenu, protože oni Minulost do jisté míry znají; povahu má pevně danou a v tom se podobá věčnosti. Mnohem lepší je pobídnout je k životu v Budoucnosti. Vždyť i biologická nutnost působí, že k ní směřují všechny jejich vášně, takže myšlenky na Budoucnost v nich vyvolávají naději a strach. Mimoto oni Budoucnost neznají, takže pokud je donutíme o ní přemýšlet, budou myslet na neskutečné věci. Stručně řečeno: Budoucnost se podobá věčnosti ze všeho nejméně. Je to ten nejvíce pomíjející časový úsek; vždyť Minulost je pevně dána a už se nemění, a Přítomnost je celá ozářena věčnými paprsky. Právě proto podporujeme všechny ty směry myšlení, jako Tvořivá Evoluce, Vědecký Humanismus nebo komunismus, které obracejí pozornost lidí k Budoucnosti, k tomu skutečnému jádru pomíjivosti. A proto téměř všechny neřesti vycházejí z Budoucnosti. Vděčnost hledí do Minulosti a láska do Přítomnosti; strach, lakota, smyslnost a ctižádost hledí vpřed. Nemysli si, že by smyslnost byla výjimkou. Když se dostaví přítomný požitek, ten hřích, který jediný nás zajímá, už je spáchán. Požitek je ta část procesu, která nás mrzí a již bychom se rádi zbavili, kdyby bylo možné ji odstranit a současně nepřijít o hřích. Požitek přišel od Nepřítele, a proto jej člověk zalil v Přítomnosti. Hřích, který pochází od nás, hleděl do Budoucnosti. Nepřítel samozřejmě také chce, aby lidé mysleli i na Budoucnost – ale jen do té míry, jak teď potřebují plánovat své skutky spravedlnosti nebo lásky k bližnímu,

keré se příštího dne pravděpodobné stanou jejich povinností. Povinnost plánovat zítřejší práci je dnešní povinností; její předmět je vypůjčen ze zítřka, ale povinnost (jako každá jiná) patří do Přítomnosti. A tady se s Nepřítelem od sebe nepatrně lišíme. On nechce, aby člověk sloužil celým, srdcem Budoucnosti nebo aby se na ni příliš upínal. Ale chceme to my. Nepřítel má nejraději toho člověka, který po celodenní práci pro dobro příští generace (pokud to je jeho povoláním) pustí všechno z hlavy, svěří celou záležitost Nebesům a hned je zase trpělivý nebo vděčný podle toho, co právě současná chvíle vyžaduje. Ale my chceme, aby člověka děsila Budoucnost jako čarodějnice, a aby ho pronásledovaly vidiny blížícího se nebe nebo pekla na zemi; aby teď byl ochoten přestoupit Nepříteleva příkázání, pokud mu namluvíme, že když to udělá, dosáhne toho prvního nebo odvrátí to druhé; aby jeho víra závisela na úspěchu nebo selhání plánů, jejichž uskutečnění se sám nedožije. My chceme, aby se celá jejich rasa věčně honila za něčím nedosažitelným – aby nikdy nebyli v současnosti čestní, laskaví ani šťastní, ale aby všechno skutečné, co v Přítomnosti dostávají, hromadili ke spálení před oltářem Budoucnosti.

Obecně a při jinak stejných podmínkách tedy platí, že Tvůj pacient by měl na válku hledět s velikou úzkostí nebo nadějí (je téměř jedno, co z toho si zvolíš), místo aby žil v Přítomnosti. Ale „žít v Přítomnosti“ je dvojnásobná fráze. Může totiž označovat takový děj, který se Budoucností zabývá stejně jako samotná úzkost. Možná, že Tvůj člověk si s Budoucností nedělá starosti ne proto, že by se zabýval Přítomností, ale proto, že si namluvil, že Budoucnost bude příjemná. Pokud je klidný jen proto, nám to jenom prospěje; až selžou jeho plané naděje, bude tím více zklamán a tím netrpělivější. Na druhé straně: pokud ví, že na něho mohou čekat strašné věci, a on se modlí za potřebnou sílu a zároveň se stará o Přítomnost (protože pouze v ní se nalézá všechna povinnost, všechna milost, všechno vědění a všechno příjemné), je to stav silně nežádoucí a měl bys na něj hned zaútočit. I tady odvedl náš Filologický odbor dobrou práci; zkus to na něm s frází „přehnané uspokojení“. Ale nejpravděpodobnější je samozřejmě to, že „žije v Přítomnosti“ prostě proto, že je zdravý a má radost ze své práce. Pak by to bylo jenom přirozené. Ale já – být Tebou – bych s tím stejně skoncoval. Nic přirozeného nám neprospívá. A navíc – proč by ta kreatura měla být šťastná?

Libá Tě Tvůj strýc Zmarchrob

